

Aanvulling beleidsplan

“Uw zorg, ons aller zorg”
Periode 2006-2007

1. Inleiding

Het vorige beleidsplan van de dienst brandweer en crisisbeheersing was opgesteld voor de periode 2002-2005. In verband met de vorming van de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant wordt voorgesteld om voor een korte periode totdat de veiligheidsregio een feit is, het bestaande beleidsplan te consolideren. De inschatting is dat de implementatie van het beheer van de lokale brandweer in de veiligheidsregio Zuidoost-Brabant vanaf 1 januari 2008 zal gaan plaatsvinden. De taken en bedrijfsvoering van de dienst brandweer en crisisbeheersing mogen hier in deze tussenliggende periode niet onder lijden. Vandaar dat na heroverweging voor de periode 2006-2007 alsnog een aanvulling op het bestaande brandweerbeleidsplan 2002-2005 is opgesteld.

De positie van de brandweer is de afgelopen jaren aanzienlijk veranderd. Mede door nadrukkelijke aandacht voor fysieke veiligheid is het besef gegroeid dat de veiligheidsketen niet alleen het domein van de brandweer is, maar van meerdere partners. Veiligheid heeft de afgelopen jaren hoog op de politieke agenda gestaan en is daardoor verworpen tot een gemeentelijke kerntaak. Daardoor is het van belang dat veiligheid in de volle breedte in beeld wordt gebracht. Door integraal beleid te voeren kunnen evenwichtige keuzes worden gemaakt met interne en externe partners. Ook is de afgelopen jaren duidelijk geworden dat er aan de "voorkant", met name op het gebied van pro-actie en preventie behoorlijk winst te behalen is. De wetgeving is sterk veranderd en er wordt o.a. in het besluit "Externe veiligheid inrichtingen" (Bevi) meer nadruk gelegd op pro-actie en preventie. Deze winst bevordert in sterke mate de veiligheid van de inwoners van de gemeente Helmond. Voor de burger behoort veiligheid tot de basiszorg die van overheid en bedrijfsleven mag worden verwacht. Daarbij moeten we ons wel realiseren dat het creëren van veiligheid een gezamenlijke verantwoordelijkheid is waarin ook de burger een rol heeft.

In de periode 2006-2007 zal opnieuw aandacht zijn voor verbetering van kwaliteit op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Over dreiging van terroristische aanslagen, natuurgeweld, uitval van de energiesector en het gevaar van nieuwe ziekten zoals vogelgriep en sars maken we ons, als lokale overheid, steeds meer zorgen. Daarnaast zal het beleid voor de komende jaren ook moeten zijn gericht op aanbevelingen in de rapportage "Risicoanalyse domein brandweezorg" van de inspectie IOOV (Inspectie Openbare Orde en Veiligheid). Hierin wordt aangegeven wat de belangrijkste knelpunten en afbreukrisico's zijn die het functioneren van de brandweer bedreigen. De meeste items hebben behalve een inhoudelijk aspect ook een zeer duidelijk cultuuraspect.

Het kabinet heeft in haar standpunt over de vorming van veiligheidsregio's duidelijk aangegeven op welke onderdelen de brandweer de komende jaren anders georganiseerd moet worden. Het regionaal organiseren van het beheer van de brandweer zal veel vergen van de huidige lokale organisatie waarbij een bepaalde cultuuromslag nodig zal zijn om de opgedragen veranderingen te doen slagen. In de komende periode moet de basis voor de te vormen veiligheidsregio gelegd worden. Op dit moment wordt daar door middel van het regionale project "Veiligheid op maat" hard aan gewerkt. In dit project is de gemeente Helmond sterk vertegenwoordigd, door zowel de voorzitter van de stuurgroep zijnde de burgemeester, als ambtelijke inbreng in projectgroep en diverse werkgroepen.

Kwaliteit loopt als een rode draad door de taken waarvoor de brandweer staat. Kwaliteitszorg en monitoring is derhalve ook een ambitie voor de komende jaren. Daar waar in de vorige periode naar aanleiding van het project "Versterking brandweer" een eerste aanzet is gegeven tot kwaliteitszorg, zal dat in de komende jaren via het INK-model verder worden versterkt. Het bezig zijn met kwaliteit en meten van resultaten maakt uiteindelijk steeds inzichtelijk waar nog verbeterd kan worden.

2. Terugblik op beleidsplan 2002-2005

Bij het opstellen van het vorige beleidsplan over de periode 2002-2005 was het vertrekpunt de stand van zaken in het jaar 2002. De gestelde ambities waren gekoppeld aan de onderdelen van de veiligheidsketen te weten pro-actie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Daarnaast was er aandacht voor de bedrijfsvoering in de vorm van personeel, huisvesting, informatie & communicatie, organisatie en financiën.

In de stand van zaken 2002 werden o.a. de onderdelen genoemd die op dat moment als knelpunten werden ervaren. Aan deze knelpunten werd daarom in de afgelopen 4 jaren hard gewerkt. Het waren de ambities in het vorige beleidsplan met de naam: **“Uw zorg, ons aller zorg”**.

De geformuleerde ambities waren:

- a. *de rol van partner in fysieke veiligheid*
- b. *vakbekwaamheid brandweerpersoneel*
- c. *optimaliseren van brandweezorg*
- d. *versterken van de organisatie*

Ad a Advisering met betrekking tot brandveiligheid van bouwplannen en milieu wordt voldoende uitgevoerd. Ook de inhaalslag van gebruiksvergunningen verloopt voorspoedig. Voor het laatste deel van het proces, de “Controle en handhaving”, is te weinig menskracht. Gezien de aanbevelingen van BZK (Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) en het project “Slagen voor veiligheid” zal met name “Handhaving” serieus moeten worden genomen en het bureau preventie dienen te worden versterkt.

Ad b In het rapport “Realistisch oefenen op opleidingscentra”, uitgebracht door de Inspectie Brandweezorg en Rampenbestrijding van BZK, wordt geconcludeerd dat de gemiddelde ervaring bij de brandweer dermate laag is, dat men niet mag verwachten dat zonder periodieke bijscholing in deze gevallen veilig en doeltreffend kan worden gewerkt. Vakbekwaamheid en veiligheidsbewustzijn van brandweerpersoneel worden genoemd als aandachtsgebieden voor verbetering. Op deze onderdelen ligt namelijk een duidelijke relatie naar de Arbo-wet. Het bestuurlijk en gecoördineerd oefenen moet daadwerkelijk worden uitgevoerd.

Ad c In het concept-dekkingsplan, voortgekomen uit de evaluatie van het bestaande plan, wordt duidelijk dat met betrekking tot het gebied Brandevoort de Helmondse brandweer in nagenoeg de gehele toekomstige wijk als snelste – vergeleken met nabuurgemeenten als Mierlo en Nuenen – ter plaatse is. Markant daarbij is echter dat ook het Helmondse korps in een groot deel niet binnen de norm van 8 minuten aanwezig kan zijn. Deze grens wordt in 2003 bereikt en een voorziening in de vorm van een 2^e post – met vrijwillige bezetting – in Brandevoort is noodzakelijk.

Ad d Om volgens de Arbo-wet verantwoord en veilig te kunnen optreden bij incidenten is een bezetting van minimaal 8 personen vereist, te weten 6 personen voor een tankautospuut en 2 personen voor een redvoertuig. Door het combineren van het noodzakelijke aantal functies voor de uitvoering van alle brandweertaken zouden ten minste 10 combifunctionarissen moeten worden aangesteld.

3. Stand van zaken gestelde ambities.

Met het weergeven van de huidige stand van zaken betreffende de genoemde ambities, wordt tevens het beeld geschetst welke onderdelen uit het vorige beleidsplan (nagenoeg) zijn afgerond en welke in de komende jaren nog aandacht verdienen.

De gestelde ambities genoemd in de “Terugblik” op het beleidsplan 2002-2005 onder:

- c) “Optimaliseren van brandweezorg” en
 - d) “versterken van de organisatie
- zijn op dit moment grotendeels gerealiseerd.

Het onder a) genoemde knelpunt: “Advisering brandveiligheid” pro-actie preventie, is in de beleidsplanperiode nog niet geheel uitgevoerd. Ook het bij b) genoemde knelpunt: “Vakbekwaamheid en Veiligheidbewustzijn” is slechts gedeeltelijk aan de orde is geweest. Voor dit laatste punt waren de middelen om met het volledige korps te kunnen deelnemen aan het regionaal georganiseerd 5-jarig bijscholingsprogramma ontoereikend. Vanaf 2007 is wel in de benodigde financiële middelen voorzien en derhalve zullen alle medewerkers met een repressieve functie verplicht deelnemen aan de bijscholing.

4. Voortschrijdend inzicht.

Omdat het vorige beleidsplan is opgesteld in 2002 en de tijd niet heeft stilgestaan, is het van belang oog te hebben voor voortschrijdend inzicht. De vele ontwikkelingen die de brandweer de afgelopen jaren heeft doorgemaakt hebben bijgedragen aan vernieuwd inzicht op diverse terreinen. De relatief recente incidenten in Enschede en Volendam hebben op de uitvoering van diverse brandweertaken een forse kwaliteitsclaim gelegd. De inspectie openbare orde en veiligheid (IOOV) is o.a. daardoor sinds 2003 intensief bezig met monitoring van allerlei brandweerprocessen. In de rapportage: “Risicoanalyse domein brandweezorg 2006” heeft deze inspectie aangegeven wat de grootste bedreigingen zijn voor de brandweer. Zij zal deze bedreigingen en afbreukrisico's gebruiken als rode draad voor komende onderzoeken. Het is dus van belang, dat de in de rapportage van IOOV genoemde thema's volop aandacht krijgen. De thema's zijn:

1. *het lerend vermogen van de brandweer*
2. *de competenties van het hoger brandweerkader*
3. *het innovatievermogen van de brandweer*
4. *de professionaliteit van het brandweerpersoneel*
5. *het brandweerbestel*
6. *de informatiehuishouding*
7. *de cultuur*

Het beleid voor de komende jaren zal dus o.a. op deze punten moeten worden afgestemd. Gelet op de veelheid en complexiteit van de thema's, zal voor de jaren 2006-2007 echter wel een prioritering moeten worden aangegeven. Bij het maken van keuzes speelt uiteraard de urgentie van de tekortkomingen een rol alsmede de vraag in hoeverre de aandachtspunten een lokaal, regionaal of zelf een landelijk karakter dragen.

De volgende aandachtspunten zijn met name urgent:

- 1) *Het lerend vermogen van de brandweer*, en
- 6) *De informatiehuishouding*

Voor deze punten zal in de periode 2006-2007 beleid worden gemaakt. De overige punten liggen op het vlak van het ontwikkelen van processen en competenties die in regionaal verband moeten worden opgepakt, bij voorkeur door de te vormen Veiligheidsregio. In deze aanvulling op het Helmondse beleidsplan zullen deze punten daarom niet als speerpunt van beleid zijn opgenomen.

5. Aanvullingen op het bestaande beleidsplan.

In verband met de aanstaande vorming van de Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant, wordt het bestaande beleidsplan 2002-2005 van de dienst Brandweer en Crisisbeheersing gemeente Helmond voor de jaren 2006-2007 aangevuld met enkele aandachtspunten die geen uitstel dulden tot genoemde veiligheidsregio een feit is. Het gaat hierbij om 4 speerpunten waarvan er 2 betrekking hebben op nog niet volledig geëffectueerd eerder geformuleerd beleid en 2 specifieke aandachtspunten betrekking hebbend op landelijk voortschrijdend inzicht ontstaan na het moment dat het vorige beleidsplan werd opgesteld.

Op deze onderdelen zal het beleid tot 1 januari 2008 zijn gericht.

- I. Pro-actie / preventie
- II. Vakbekwaamheid en veiligheidsbewustzijn
- III. Lerend vermogen van de brandweer
- IV. Informatiehuishouding

Ad. I Pro-actie / preventie

Deze 2 onderdelen van de veiligheidsketen zijn de afgelopen decennia enorm ontwikkeld. Aan dit domein is veel aandacht besteed en dat heeft aan de “voorkant” van fysieke veiligheid veel opgeleverd. Echter door de vele aanbevelingen uit de onderzoeken van grote incidenten van de laatste jaren is er een extra claim gelegd op deze onderdelen. Enerzijds leidt de daaruit voortkomende intensivering van brandpreventie en anderzijds de sterke toename van bouwactiviteiten in de gemeente Helmond tot meer werk en daarmee krapte in de capaciteit.

In de bijlage 1 van deze notitie is een vernieuwd activiteitenprogramma voor pro-actie en preventie opgenomen waaruit blijkt dat voor de uitvoering een keuze gemaakt zal moeten worden tussen uitbreiding van capaciteit of prioritering van taken.

Ad. II Vakbekwaamheid en veiligheidsbewustzijn

In de afgelopen jaren waren er in het land diverse incidenten waarbij meerdere slachtoffers vielen onder eigen brandweerpersoneel. Deze hebben geleid tot speciale aandacht van het Ministerie van BZK (Binnenlandse zaken en koninkrijksrelaties) en het Ministerie van SZW (Sociale zaken en werkgelegenheid) op het gebied van vakbekwaamheid bij de brandweer. Met name de inspectie van IOOV (Inspectie Openbare Orde en Veiligheid) en de Arbeidsinspectie hebben op dit onderdeel onderzoeken gedaan bij brandweercorpsen in het gehele land. Vanuit verschillende benaderingen komt als rode draad naar voren dat er verbetering nodig is met betrekking tot vakbekwaamheid en veiligheidsbewustzijn.

In bijlage 2 van deze notitie is beleid voor het oefenen bij Brandweer Helmond voor de komende jaren opgenomen. In het plan van aanpak zijn de uitgangspunten gehanteerd om op basis van bestaande formatie het oefenen vorm te geven. Het verplicht realistisch oefenen is hierbij ondergebracht in het regionaal 5-jarig bijscholingsprogramma dat voor alle repressieve korpsleden verplicht wordt gesteld.

Ad. III Lerend vermogen van de brandweer

Het lerend vermogen van de brandweer is nog onvoldoende ontwikkeld. Door het ontbreken van systematische evaluatiemethoden met daaraan gekoppeld een sluitende leercyclus leert de brandweer slechts beperkt van de eigen en andermans ervaringen.

Daarnaast is een cultuur van zelfreflectie, die past bij een zelflerende organisatie, geen gemeengoed. Dit verbeterpunt heeft reeds vanaf begin 2006 aandacht gekregen en met name worden al diverse evaluaties uitgevoerd. Dit zal echter nog verder tot systematische methoden moeten worden uitgewerkt. Met betrekking tot kennis van gevaren bij risicovolle bedrijven is het van groot belang dat relevante informatie via bereikbaarheidskaarten beschikbaar is. In 2007 zullen van 74 Helmondse bedrijven bereikbaarheidskaarten gemaakt worden.

Ad. IV Informatiehuishouding

Op bepaalde momenten over de juiste informatie beschikken blijkt een groot probleem te zijn. Zo is er bijvoorbeeld onvoldoende informatie uitwisseling tussen pro-actie enerzijds en preventie en repressie anderzijds. Ook de informatie-uitwisseling met andere gemeentelijke en hulpverleningsdiensten is vaak nog onvoldoende. De informatie die in de ene discipline wordt verzameld bereikt de andere discipline, waar het wel nodig is, niet. In de steeds complexere omgeving waarin de brandweer opereert kan dit zorgen voor risicovolle situaties. De informatie die er is wordt onvoldoende bedrijfszeker beheerd. Dit probleem doet zich op verschillende niveaus voor, van strategisch tot en met operationeel.

Het beleid tot 2008 zal er met name op zijn gericht om de brug tussen preventie en repressie (risicovolle objecten en preventieve maatregelen welke invloed kunnen hebben op het repressief optreden) te slaan. De aandacht voor het gebruik van ICT daarbij zal de nodige aandacht krijgen.

6. Financiële consequenties.

Voor de in deze aanvulling als speerpunt van beleid geformuleerde onderdelen I t/m IV zijn de financiële consequenties als volgt:

Pro-actie en preventie: afhankelijk van de bestuurlijke keuze heeft dit aandachtspunt wel of geen financiële consequenties. Om het programma zoals in de bijlage aangegeven volledig te kunnen uitvoeren is uitbreiding van de formatie nodig met 1,0 fte. De keuze om met bestaande formatie te blijven werken zal inhouden dat gemiddeld 15% van het programma niet kan worden uitgevoerd.

Vakbekwaamheid en veiligheidsbewustzijn: het in de bijlage genoemde uitgangspunt, dat met bestaande formatie het oefenbeleid zal worden uitgevoerd betekent dat dit vooralsnog budgettair neutraal kan geschieden. Gezien het bedrag ter grootte van € 78.000,= dat voor bijscholing in de meerjarenbegroting is opgenomen voor de komende jaren, zijn er verder geen financiële consequenties aan de vereiste vakbekwaamheid verbonden.

Lerend vermogen van de brandweer: het invoeren van systematische evaluatiemethoden zal vooralsnog binnen bestaande formatie worden opgezet. Op termijn echter zal er capaciteit nodig zijn om e.e.a. consequent uit te kunnen voeren en te onderhouden. Voor het maken van bereikbaarheidskaarten van de risicovolle bedrijven in Helmond, is in de begroting van 2007 reeds een bedrag van € 75.000,= beschikbaar gesteld.

Informatiehuishouding: met de informatie-uitwisseling tussen preventie en repressie, teneinde tijdens repressief optreden voldoende gefaciliteerd te zijn met kennis van de kwaliteit van preventieve maatregelen en de effecten daarvan, zal in 2007 worden aangevangen. Welke capaciteit nodig is voor een adequate informatiehuishouding is nog onvoldoende duidelijk. Het in beeld brengen van dit onderwerp zal onderdeel zijn van het plan van aanpak. In deze ontwikkelfase zal dit binnen bestaande formatie worden uitgewerkt.

Resumé: Alle hiervoor genoemde speerpunten van beleid voor de periode 2006-2007 kunnen budgettair neutraal worden uitgevoerd, met uitzondering van het taakveld pro-actie preventie. Hiervoor dient een keuze te worden gemaakt tussen uitbreiding van capaciteit met 1,0 fte, danwel prioritering van taken

Bijlage 1:

Activiteitenplan

Pro-actie preventie

November 2006

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
2. Taak.....	2
3. Ontwikkelingen	2
3.1 De vorming van de veiligheidsregio.....	2
3.2 Het besluit brandveilig gebruik bouwwerken.....	2
3.3 De omgevingsvergunning.....	3
3.4 Bouwactiviteiten in de gemeente Helmond en buurgemeenten	3
4. Kengetallen.....	3
5. Produkten-voorraad	4
5.1 Gebruiksvergunningen	4
5.2 Bouwplanadvisering	4
5.3 Milieuadvies	4
5.4 Overige adviezen.....	5
5.5 Controle en handhaving.....	5
5.6 Voorlichting	5
5.7 Totale werkvoorraad.....	6
6. Capaciteit.....	7
7. Consequenties - maatregelen.....	8

1. Inleiding

De veiligheidsketen, waar binnen de brandweer mee wordt gewerk kent 5 schakels. Een van die schakels is preventie. Preventie heeft als doel maatregelen te treffen die de effecten van een incident of calamiteit te beperken. Hiervoor zijn diverse wetten en aanverwante (lokale) regelingen in het leven geroepen die door verschillende diensten en afdelingen binnen en buiten de gemeente worden gebruikt. Brandweer Helmond richt zich in het kader van preventie m.n. op advies, controle en voorlichting. In dit document zal aan de hand van de hierbij behorende produkten daar nader worden ingegaan.

2. Taak

Het team preventie verzorgt adviezen op het gebied van milieu- en bouwzaken, ruimtelijke ordening en evenementen en verstrekt gebruiksvergunningen. Dit doet zij vanuit de ambitie een bijdrage te leveren aan het voorkomen van ongevallen en het beperken van de schade voor mensen, milieu en economie bij incidenten. De taken zijn te onderscheiden in een aantal deelgebieden, te weten:

- Bouwen;
- Milieu;
- Gebruik;
- Toezicht/controle en handhaving;
- Voorlichting.

3. Ontwikkelingen

De brandweer ziet zich in de nabije toekomst gesteld voor een aantal ingrijpende ontwikkelingen. De voornaamste ontwikkelingen, die ook van (grote) invloed zullen zijn op preventie zijn:

- a. De vorming van de veiligheidsregio;
- b. De introductie besluit brandveilig gebruik bouwwerken;
- c. De introductie van de omgevingsvergunning;
- d. De ontwikkeling van de bouwactiviteiten in de gemeente Helmond.

3.1 De vorming van de veiligheidsregio.

De veiligheidsregio i.o. begint hier en daar vorm te krijgen middels bestuurlijke beslissingen en marsroutes bepaald door bijvoorbeeld een concept wet op de veiligheidsregio's. Met betrekking tot de directe gevolgen voor preventie ontbreekt deze duidelijkheid nog. Of taken (volledig) worden overgedragen aan de veiligheidsregio of dat deze blijven ondergebracht bij de gemeente vormt nog onderwerp van overleg. De concept wet op de veiligheidsregio's spreekt wel van één brandweerorganisatie en verplicht advies door de veiligheidsregio aangaande preventie, maar dit laat nog voldoende bestuurlijke vrijheid die van invloed is op de veiligheidsregio en, dus, op de positie van preventie hierin. Het is daarom van belang dat brandweer Helmond haar preventietaak op een solide wijze inzichtelijke maakt, organiseert en beheerst zodat ongeacht waar de preventietaak wordt ondergebracht, de preventietaak in de veiligheidsketen van voldoende kwaliteit is.

3.2 Het besluit brandveilig gebruik bouwwerken

In het, door de rijksoverheid vastgestelde, bouwbesluit worden eisen aan bouwtechnische (brand)veiligheid gesteld. Dit betekent dat wanneer een gebouw aan het bouwbesluit voldoet dit gebouw technisch brandveilig is. Om ook het veilig gebruik van het gebouw te bevorderen zijn aanvullende gebruiksvoorschriften opgenomen in de gemeentelijke bouwverordening. Dit

zal op termijn veranderen, mogelijk al in 2007. Het ministerie van VROM wil namelijk de gemeentelijke bouwverordeningen vervangen door een AMvB zodat de gebruiksvoorschriften landelijk worden geüniformeerd. De minister verwacht hierdoor een afname van het aantal door de gemeente verstrekte gebruiksvergunningen met 80%. Voor gebouwen met een relatief lage kans op slachtoffers is dan geen gebruiksvergunning meer noodzakelijk maar men zal zich, net als nu, wel aan de eisen van brandveilig gebruik moeten houden. Gebouwen met bijzondere functies, zoals gezondheids- of bijeenkomstgebouwen, zullen vergunningsplichtig blijven. Wat de gevolgen hiervan zijn voor preventie en bijvoorbeeld de formatie is nog niet te beoordelen omdat concrete informatie ontbreekt. Niet vergunningsplichtige bouwwerken zullen overigens wel in het proces van controle en handhaving moeten worden opgenomen. Het is dus voorstelbaar dat er naast een aanpassing van de formatie een verschuiving van deze formatie noodzakelijk zal zijn. Of en in welke mate een en ander zal plaatsvinden is afhankelijk van de nieuwe regelgeving. Over de precieze inhoud nieuwe regelgeving is verder nl. nog niets bekend. Pas als de regeling bekend (en ingevoerd) is zal worden onderzocht wat de nieuwe “voorraad” vergunningsplichtige objecten bedraagt. Omdat de prioritering zich tot op heden heeft gericht op objecten waarvoor naar alle waarschijnlijkheid gebruiksvergunningsplicht zal blijven bestaan, zullen er nauwelijks objecten aan welke nog vergunning is verleend overblijven.

3.3 De omgevingsvergunning

Met de omgevingsvergunning wil het ministerie van VROM vergunningen op het gebied van wonen, ruimte en milieu bundelen. Voor de brandweer is vooral het opgaan van de bouwvergunning in de omgevingsvergunning van belang. Bij de aanvraag van deze vergunning wordt in één procedure voor alle onderdelen waar de aanvraag betrekking op heeft één besluit genomen. De gemeente wordt in deze als bevoegd gezag aangemerkt en zal moeten bewerkstelligen dat verschillende instanties, zoals de brandweer, milieudienst en afdeling bouwen intensief met elkaar samenwerken om de wettelijke beslissingstermijn te halen. Naar verluidt zullen deze beslissingstermijnen worden bekort. Daarom zullen nieuwe snelle(re) werkwijzen moeten worden toegepast en zal de uitwisseling van informatie moeten worden gestroomlijnd. Dat dit grote gevolgen voor de vergunningverlening zal hebben is duidelijk. Welke die gevolgen hiervan voor het team preventie precies zullen zijn is nog niet duidelijk, zodat in dit plan hier niet op kan worden geanticipeerd.

3.4 Bouwactiviteiten in de gemeente Helmond en buurgemeenten

De gemeente Helmond kent meerdere projecten die leiden tot een aanzienlijke toename van de bouwactiviteiten binnen de gemeente. Deze ontwikkeling is niet nieuw en heeft ook in 2006 al geleid tot substantiële toename van het aantal bouwvergunningen en heeft diensgevolge ook geleid tot een toename van het aantal brandveiligheidsadviezen. Dit is eveneens het geval voor een aantal van de Helmond omringende gemeenten. Deze gemeenten wenden zich voor brandveiligheidsadviezen tot Helmond, waarbij wordt aangetekend dat de vraag naar deze adviezen vanaf 2005 met zo'n 40% is toegenomen. Met deze twee vormen van groei zal vanzelfsprekend rekening moeten worden gehouden. Een en ander komt in de paragraaf produkten-voorraad verder aan de orde.

4. Kengetallen

Voor het voorliggende plan is gebruik gemaakt van kengetallen afkomstig uit de handleiding PREVAP (preventie activiteitenplan) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Deze kengetallen zijn daar waar mogelijk getoetst aan ervaringsgegevens van brandweer Helmond en andere korpsen (zoals brandweer Eindhoven). Om de kwaliteit van deze cijfers verder te verbeteren wordt de urenadministratie

verbeterd zodat deze administratie een solide instrument vormt als het gaat om planning, verantwoording en aanpassing. Daarnaast wordt deze administratie gebruikt bij de facturering van aan derden geleverde diensten. Bijvoorbeeld bij het verzorgen van bouwplanadvies aan buurgemeenten. De kengetallen zijn “all-in”. Dat wil zeggen dat reistijd, administratieve verwerking, overleg en dergelijke in de gemiddelde duur zijn opgenomen. Op basis van de te voeren urenregistratie zullen deze cijfers jaarlijks worden verfijnd. Tevens zal de facturering aan de gemeenten in de kring Peelland plaatsvinden op basis van nacalculatie, dus op basis van werkelijk gemaakte uren.

5. Producten-voorraad

5.1 Gebruiksvergunningen

De permanente gebruikvergunning, gebaseerd op hoofdstuk 6 van de Bouwverordening maakt controle mogelijk op het veilig gebruik van gebouwen. Het gaat om gebouwen waaraan voor de burger een groot veiligheidsbelang vastzit en die voldoen aan criteria zoals aanwezigheid van meer dan 50 personen, meer dan 5 personen in nachtverblijf, meer dan 10 personen verminderd zelfredzaam of dat het brandveiligheidsconcept beheersbaarheid van brand dan wel gelijkwaardige veiligheid is toegepast. Tijdelijke gebruikvergunning daarentegen worden afgegeven op grond van de Brandbeveiligingsverordening of de Algemene Plaatselijke Verordening. Het betreft hier veelal tijdelijke bouwsels of evenementen van korte duur in bouwwerken waar afgeweken wordt van het gebruik geregeld in de verleende bouwvergunning.

In 2007 zal 90 % van de in totaal 750 vergunningsplichtige bouwwerken zijn voorzien van een gebruikvergunning. Hierop zal 100% toezicht plaatsvinden. In geval van tijdelijke gebruikvergunningen zal, indien de voorwaarden dit toelaten, in 100% van de aanvragen een vergunning zijn verstrekt.

5.2 Bouwplanadvies

Naast het brandveilig gebruik van een gebouw zal ook het gebouw zelf aan minimale eisen van brandveiligheid moeten voldoen. Deze brandveiligheid is geregeld in het Bouwbesluit en de Bouwverordening door de afgifte (of weigering) van bouwvergunningen.

Bouwvergunningen worden in Heldmond afgegeven door de afdeling Bouwen en Wonen waarbij de afdeling preventie van de brandweer de brandveiligheid in de aanvragen toetst. De afdeling bouwen en wonen voorziet in 2007 een adviesbehoefte van 212 vergunningen wat een toename van 25% ten opzichte van 2006 betekent. Voor de jaren 2008 en 2009 is de verwachting van de afdeling bouwen en wonen dat het aantal benodigde brandveiligheidsadviezen zich zal stabiliseren op het niveau van 2007.

Tevens verzorgt de afdeling preventie voor de kring Peelland (Asten, Deurne, Gemert/Bakel, Laarbeek en Someren) de bouwplanadvies. De gegevens opgenomen in de tabel zijn afgeleid van de aantallen in 2006 verleende adviezen.

5.3 Milieuadvies

In tegenstelling tot het Bouwbesluit, dat werkt met prestatievoorschriften, gaat de Wet Milieubeheer uit van gedetailleerde eisen met betrekking tot brandveiligheid. Dit heeft echter niet tot gevolg dat voor de beoordeling van vergunningaanvragen met minder inhoudelijke kennis op het gebied van brandbeveiliging kan worden volstaan. Om maatwerk te kunnen leveren is het geregeld noodzakelijk regels te kunnen uitleggen en toepassen in plaats van

deze rigide te volgen. Om dit verantwoord te kunnen doen is deskundigheid op het gebied van brandpreventie in relatie tot milieuvergunningen noodzakelijk en wordt de brandveiligheidstoets behorende bij milieuvergunningen uitgevoerd door de afdeling preventie van de brandweer.

De Milieu Dienst Regio Eindhoven (MDRE) afdeling Helmond behandelt de milieuvergunningen voor de gemeente Helmond waarbij de MDRE zich op haar beurt tot de brandweer went voor het brandveiligheidsaspect. In het lopende jaar zal worden nagegaan op welke wijze deze dienstverlening aan de MDRE financieel moet worden verrekend. Het aantal geplande uren waarvoor ondersteuning van de afdeling preventie wordt verwacht is door het MDRE begroot en opgenomen in de onderstaande planning.

5.4 Overige adviezen

In het vuurwerkbesluit is het afgeven van ontbrandingsvergunningen van vuurwerk bij de provincie en de regionale brandweer weggelegd. Bij deze vergunningen wordt advies gevraagd aan de plaatselijke brandweer i.v.m. lokale bekendheid en afstemming met andere gebeurtenissen in de gemeente. Ook is de gemeente vanaf 2006 in samenwerking met de ondernemers bezig het Keurmerk Veilig Ondernemen (K.V.O.) voor diverse bedrijfsterreinen te verkrijgen. Hier participeert de brandweer zowel bij het voortraject dat moet leiden tot het verlenen van het certificaat en het vervolgtraject (controles, handhaving, en advisering). De afdeling preventie neemt tenslotte nog deel aan diverse overleggen van de gemeente waar op ad-hoc basis diverse adviezen verstrekt.

5.5 Controle en handhaving

Het controleren van gebruiksvergunningen het toezicht houden op de brandveiligheid bijvoorbeeld bij nieuw en verbouw, evenementen , klachten , e.d. is een belangrijke taak van de brandweer. Een belangrijk aspect van dit toezicht is de relatie met de kennis van het verzorgingsgebied borgen en de communicatie hierover met de repressieve dienst van de brandweer. Actuele kennis van het verzorgingsgebied is nl. een voorwaarde voor een goede kwaliteit van het repressieve brandweer optreden. In 2007 zullen alle verleende gebruiksvergunningen worden gecontroleerd. Deels vinden de controles programmatisch plaats (gebruiksvergunningen) door de afdeling preventie zelf en deels vinden controles plaats in samenwerking met andere gemeentelijke diensten zoals Bouwen en Wonen of door deelname aan het Helmond Interventie Team H.I.T.

Bij de controle en handhaving zal met ingang van 2007 worden gewerkt met een in regionale samenwerking opgestelde werkwijze met bijbehorende standaardbrieven en standaardzinnen. Hierdoor kunnen consequent en zo eenduidig mogelijk de wettelijke termijnen en inhoudelijke voorschriften worden gehandhaafd. Er wordt rekening mee gehouden dat deze werkwijze kan leiden tot een toename van het aantal handhavingstrajecten. Hoe groot deze mogelijke toename zal zijn is niet te voorspellen.

5.6 Voorlichting

Naast de advisering over vergunningen en de afgifte van vergunningen geeft de brandweer voorlichting over brandveiligheid via de plaatselijke media, door deelname aan welkomstmarkten, brandpreventie weken, uitleg op scholen, woningbouwverenigingen, etc.

De voorlichting over brandveiligheid dient structureel vorm gegeven te worden aangezien een goede bekendheid van het publiek met brandveiligheidsvoorzieningen de kans op en de gevolgen van brand aanzienlijk verminderen.

5.7 Totale werkvoorraad

Voor de begroting van 2007 zijn alle producten in de volgende totalen lijst opgenomen, alle uren zoals genoemd in de tabel zijn inclusief overhead, reizen, etc.

Totalen tabel 2007

Product		Totaal uren
	Gebruiksvergunningen	1.665
	Adviezen Helmond	2.120
	Adviezen Gewest	1.620
	Adviezen milieudienst	345
	Adviezen Overig	120
	Controle en Handhaving	3.129
	Voorlichting en instructie	400
	Totaal	9.399

Ten opzichte van voorgaande jaren laat 2007 voor de volgende producten een toename zien:

a. **Bouwplanadvisering gemeente Helmond**

In 2006 is het aantal verzorgde bouwplanadviezen toegenomen. In 2007 zal dit volgens opgave van de afdeling bouwen en wonen ook het geval zijn.

Toename t.o.v. 2005 **1.020 uur**

b. **Bouwplanadvisering kring Peelland**

Ook voor de gemeenten in de kring Peelland is het aantal verzorgde bouwplanadviezen toegenomen

Toename t.o.v. 2005 **685 uur**

c. **Controle en handhaving**

Het aantal controles en aan controle gerelateerde activiteiten is toegenomen

15 nieuwe vergunningen 60 uur

K.V.O. afgifte en controle (nieuw) 65 uur

H.I.T. overleg en controles 100 uur

Uitbreiding **225 uur**

d. **Externe veiligheid (nieuw)**

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen vereist bij bepaalde ruimtelijke besluiten en milieuvergunningen een advies van de (regionale) brandweer over de externe veiligheidseffecten.

Uitbreiding **50 uur**

e. **Controle tijdens bouwfase en eindoplevering**

25 maal tijdens bouwfase 75 uur

50 maal tijdens oplevering 150 uur

225 uur

Totale toename werkvoorraad t.o.v. 2005

2.205 uur ⁺

6. Capaciteit

Op de afdeling preventie is in totaal 5,67 fte te werk gesteld. Deze medewerkers worden ook ingezet ten behoeve van de repressieve brandweertaak van de gemeente Helmond. Dit betekent dat naast bijscholing voor de preventieve taak zij regelmatig oefenen en van tijd tot tijd deelnemen aan bijscholingsactiviteiten voor de repressieve taak. Ook nemen de teammanager en één van de preventiemedewerkers deel aan het regionale SGBB-B (Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden-Brandweer) als Officier van dienst c.q. regionaal officier gevaarlijke stoffen. Verder verlenen een tweetal medewerkers ondersteuning aan de afdeling Preparatie in de vorm van instructie. E.e.a. heeft gevolgen voor de netto beschikbare tijd die hiervoor wordt gecorrigeerd.

Opleiding, Oefening, Bijscholing is in dit kader gericht op de vervulling van de preventieve en repressieve taak.

1. Teammanager

1fte totaal 1.440u

Opleiding, oefening, bijscholing etc. 0,1 fte

144u

Leiding geven afdeling

400u

Beschikbaar voor producten 1.440-688 =

netto **896u**

2. Inspecteur Brandpreventie 1

1fte totaal 1.440u

Opleiding, oefening, bijscholing etc. 0,1 fte

144u

4u scholing p/w in het kader van POP = 4u x 40weken

160u

Beschikbaar voor producten 1.440-304 =

netto **1.136u**

3. Inspecteur Brandpreventie 1

1fte totaal 1.440u

Opleiding, oefening, bijscholing etc. 0,1 fte

144u

Beschikbaar voor producten 1.440-144 =

netto **1.296u**

4. Inspecteur Brandpreventie 1

1fte totaal 1.440u

Opleiding, oefening, bijscholing etc. 0,1 fte

144u

Beschikbaar voor producten 1.440-144 =

netto **1.296u**

5. Inspecteur Brandpreventie 2

1fte totaal 1.440u

Opleiding, oefening, bijscholing etc. 0,1 fte

144u

0,1 fte t.b.v. de afdeling Preparatie

144u

0,05 fte t.b.v. onderdeelcommissie

70u

Beschikbaar voor producten 1.440-288 =

netto **1.082u**

6. Inspecteur Brandpreventie 2/Combi functionaris

0,67 fte bruto totaal 965u

Opleiding, oefening, bijscholing etc.

45u

0,1 fte t.b.v. de afdeling Preparatie

96u

Beschikbaar voor producten 965-240 =

netto **824u** +

Totale beschikbare uren afdeling:

6.490u

Beschikbare ondersteuning van Regionale Brandweer
t.b.v. Controle en Handhaving.

318u +

Eind totaal 6.808u

7. Consequenties - maatregelen

De totale werklast versus de beschikbare capaciteit laat een verschil zien van 2.591 uur. Naast het formuleren van een oplossing hiervoor is het allereerst van belang na te gaan waar dit verschil vandaan komt. In de eerste plaats zal n.l. in de oorzaak naar een oplossingsmogelijkheid worden gezocht. In de eerste plaats blijkt de totale werkvoorraad in de afgelopen twee jaar te zijn toegenomen met 2.205 uur waarvan 1.520 uur voor rekening komt van werkzaamheden van de gemeente Helmond (bouwplanadvisering 1.020 uur, controle en handhaving 450 uur en externe veiligheid 50 uur). De uitkomst wordt bepaald door de kengetallen (paragraaf 4) en de werkvoorraad (paragraaf 5.7). De kengetallen zullen we op basis van paragraaf 4 als gegeven aanvaarden (en worden indien nodig op basis van ervaring bijgesteld). De werkvoorraad zal ook als gegeven worden aanvaard, dit zijn n.l. herleidbare cijfers c.q. door de partners aangegeven (afdeling bouwen en wonen en MDRE).

De vraag kan worden gesteld of de toename abnormaal is of dat dit bijvoorbeeld aansluit bij een landelijke lijn. Voor de kengetallen geldt dat deze geregeld worden bijgesteld op basis van onderzoek en ervaring, er mag dus worden aangenomen dat deze de werkelijkheid in ieder geval bij benadering vertegenwoordigen. Met betrekking tot de werkvoorraad worden de adviezen op verzoek geleverd en gaat de brandweer er dus vanuit dat de noodzaak van een advies door met name de adviesvragers wordt bepaald. Anders is het als het gaat om de gebruiksvergunningen. Deze worden verleend en gecontroleerd door de brandweer. De totale voorraad gebruiksvergunningsplichtige objecten is vastgesteld aan de hand van het genoemde PREVAP. Deze voorraad vormt een dynamische hoeveelheid die marginaal zal kunnen toe- of afnemen. Er mag dus worden aangenomen dat de werkvoorraad die samenhangt met de gebruiksvergunningen een realistische is. Met de verwachte invoering van het gebruiksbesluit zal het aantal gebruiksvergunningen zoals eerder geschreven mogelijk met 80% afnemen. Echter aangezien op dit moment bijna alle vergunningen zijn verleend (90% in 2007) en de toezicht en handhaving van de nieuw in te voeren regels voor brandveilig gebruik noodzakelijk blijft zal de uiteindelijke werklast waarschijnlijk nauwelijks veranderen.

Het tekort van 2.591 uur zal evenredig worden verdeeld over de verschillende produkten wat betekent dat voor ieder produkt ongeveer 25% minder uren beschikbaar worden gesteld dan noodzakelijk. Naar aanleiding van de MARAP's zal periodiek worden bepaald of deze werkwijze zal worden gehandhaafd of dat er prioriteiten zullen worden gesteld tussen de verschillende produkten.

Om de geldigheid van de kengetallen te waarborgen zal vanaf 2007 een urenregistratie worden gevoerd aan de hand waarvan de kengetallen kunnen worden geëvalueerd.

Bijlage 2:

Oefenbeleidsplan

November 2006

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
1. Inleiding	2
2. Doelstelling	2
3. Huidige situatie	3
4. Leidraad oefenen	3
4.1 Filosofie.....	3
4.2 Systematiek/oefencyclus	4
5. Consequenties brandweer Helmond.....	7
5.1 Oefenuren kwantitatief leidraad oefenen.....	7
5.2 Duur oefencyclus.....	8
6. Realistisch oefenen.....	9
7. Bijscholingsprogramma Regionale brandweer Zuidoost-Brabant	9
8. Oefencoördinatie/-leiding.....	10
8.1 Oefencoördinatie	10
8.2 Oefenleiding	10
8.3 Oefencoördinatie en oefenleiding kwantitatief	10
8.4 Opleidingen	11
9. Fysieke vaardigheden	11

N.B: Daar waar in dit document “hij” staat geschreven, kan ook “zij” worden gelezen

1. Inleiding

De brandweer heeft zich in het recente verleden in de bijzondere aandacht mogen verheugen van diverse instanties zoals de Inspectie voor de Openbare Orde en Veiligheid (IOOV) van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (MinBZK) of de Arbeidsinspectie van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid. Vanuit verschillende benadering komt hier een rode draad uit naar voren die te maken heeft met de vakbekwaamheid van de brandweer. Vakbekwaamheid is in deze een containerbegrip, maar IOOV heeft in haar rapport “Vakbekwaamheid Brandweer (...)” van juni 2004 een aantal aspecten van dit begrip benoemd. Het gaat onder meer om:

- Voldoen aan opleidings- en diploma-eisen;
- De mate van bijscholing;
- De mate waarin realistisch wordt geoefend;
- De mate waarin (deze) oefeningen worden geëvalueerd;
- De mate waarin praktijkervaring wordt opgedaan
- Mate waarin (deze) ervaring wordt geëvalueerd.

In 2000 heeft het MinBZK de leidraad oefenen uitgebracht, bestaande uit een serie oefenkaarten en een handleiding voor het gebruik ervan. Na ruim vijf jaar is de leidraad herzien. De leidraad moet nu makkelijker toepasbaar zijn en beter aansluiten op de (oefen)praktijk. Bovendien is getracht een relatie te leggen naar het nieuwe Besluit Brandweerpersoneel en de competentieprofielen die aan de basis liggen van het nieuwe brandweeronderwijs. Dit alles maakt het vaststellen van een nieuw oefenbeleid voor brandweer Helmond gewenst. Oefenen is nl. geen restactiviteit van de brandweer. Oefenen is een kernactiviteit die de brandweer in staat moet stellen om veilig en adequaat op te treden.

Dit oefenbeleidsplan werkt binnen de volgende kaders:

- De officieren van dienst zullen in dienst komen van de veiligheidsregio. Zij zullen in het kader van dit oefenplan dan ook alleen worden betrokken indien de eind- en slotoefeningen voor zover deze door brandweer Helmond worden georganiseerd. Zij oefenen wel gezamenlijk aan de hand van het document “oefenen OVD-en brandweer Helmond” van 29 mei 2006.
- Het behandelt het niet-bestuurlijke en monodisciplinair oefenen;
- Het beoefenen van de gemeentelijke rampbestrijdingsorganisatie valt eveneens buiten dit plan.

2. Doelstelling

Met het vaststellen van het oefenbeleidsplan is het allereerst de bedoeling een beheersbare en controleerbare cyclus te gebruiken bij het oefenen van brandweer Helmond. Dit betekent dat **inhoudelijke doelen op hoofdlijnen** zullen moeten worden geformuleerd die op bedrijfsmatig wijze zullen moeten worden uitgewerkt volgens het principe van Plan, Do, Check, Act.

Concreet houdt dit in dat brandweer Helmond de (nieuwe) leidraad oefenen zal toepassen voor het bereiken van de gewenste geoefendheid van het korps. Waar deze **mate van geoefendheid** aan zal moeten voldoen zal worden vastgesteld middels de systematiek van de Leidraad (zie § 4.2).

Het **inhoudelijk doel op hoofdlijnen** van het oefenbeleid en dus van het oefenen is:

Het op peil houden en verdiepen van vaardigheden en competenties van individu én organisatie. Door regelmatig herhalen van handelen vakbekwaam worden en blijven.

In combinatie met bijscholing kunnen nieuwe werkmethoden worden uitgetoetst en dus competenties worden uitgebreid. Hiermee moet inzicht worden verkregen in de kwaliteit van het eigen functioneren en kan indien gewenst naar aanleiding hiervan aanpassing in beleid en uitvoering plaatsvinden.

Het is goed en noodzakelijk om gezamenlijk vast te stellen waar brandweer Helmond in hoofdlijnen naartoe wil met het oefenen maar concreet betekent dit nog weinig. Over de **mate van geoefendheid** wordt in de systematiek van de Leidraad in de tweede stap van dat proces een uitspraak gedaan door het vaststellen van de te beoefenen oefenkaarten opgenomen in de leidraad. Voor dat deze stappen worden gezet wordt eerst de werkwijze van de leidraad uiteen gezet in **hoofdstuk 4**.

3. Huidige situatie

Brandweer Helmond wil gevolg geven aan maatregelen die onder meer door IOOV in onderzoeken worden voorgesteld. Het vaststellen van oefenbeleid is een van de manieren waarop dit gebeurt. Dit betekent vanzelfsprekend niet dat er niet geoefend wordt of dat brandweer Helmond op dit moment onvoldoende voorbereid zou zijn. Aan de hand van de huidige Leidraad is medio 2003 nagegaan wat voor brandweer Helmond de relevante te beoefenen oefenkaarten zouden zijn. Aan de hand daarvan is een oefenplanning vastgesteld die jaarlijks wordt aangepast aan de nieuwe kalenderdata. Voor een deel is dus de Leidraad toegepast, maar niet volledig. Dit hoeft op zich niet bezwaarlijk te zijn indien is vastgelegd waarom is afgeweken. De herziene Leidraad die naar verwachting medio december 2006 zal worden gepubliceerd biedt een goede aanleiding om de huidige oefensystematiek in overeenstemming te brengen met de nieuwe leidraad. Daar waarnodig zal in dit plan of in aanvullende regels/afspraken wanneer en waarom in de uitwerking van de leidraad wordt afgeweken.

4. Leidraad oefenen

Het valt buiten de reikwijdte van deze nota om de Leidraad volledig toe te lichten. Hiervoor wordt verwezen naar de Leidraad. In het kort worden hier wel de kernelementen uit de Leidraad beschreven.

4.1 Filosofie

Oefenen in fasen

Het begint met het beoefenen van de elementaire vaardigheden. Hierna volgen realistische/praktische basisoefeningen met een eigen ploeg (dat wil zeggen tankautospuut ofwel TS). Vervolgens een eindoefening in groter verband (meerdere ploegen) onder tijdsdruk. Uiteindelijk is het de bedoeling dat een multidisciplinaire slotoefening wordt gehouden. Deze zal door de regio georganiseerd moeten worden.

Taken en daarbij behorende competenties staan centraal

Voor het adequaat kunnen vervullen van een taak zal er sprake moeten zijn van een goede combinatie van vakkennis, vaardigheden, beroepshouding en persoonskenmerken: de competentie. Deze competentie zal getraind en beoordeeld moeten worden.

Differentiëren naar functie

Manschappen en leidinggevendenden beoefenen verschillende vaardigheden. Motorische versus bijvoorbeeld besluitvormende vaardigheden. Beiden zullen zich echter ook in communicatieve vaardigheden moeten bekwaamen.

Oefenen in overeenstemming met het takenpakket van het korps

Aan **basiszorg**, dit is de zorg die elk korps zal moeten kunnen bieden, zal iedere medewerker zijn bijdrage moeten kunnen leveren. **Specialismen** behoren tot de extra taken die een korps kan hebben, te weten:

- ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen (o.m. gaspakken);
- bestrijden van waterongevallen (duiken);
- complexe technische hulpverlening;
- specialistische brandbestrijding.

Iedereen oefent

Iedere medewerker met een repressieve functie moeten worden geoefend.

Registratie

Per individu en groep wordt vastgelegd welke oefeninspanning zij plegen en of zij daarbij de vereiste doelstellingen behalen.

4.2 Systematiek/oefencyclus

De filosofie is een set van theoretische uitgangspunten. De systematiek is weer de praktische uitwerking in de vorm van een periodieke oefencyclus. Uitgangspunt en eis is dat de deelnemers aan de cyclus zijn opgeleid en gediplomeerd. Deze eis geldt dus ook voor de medewerkers van brandweer Helmond die deelnemen aan het oefenprogramma. De oefencyclus bestaat uit de volgende fasen:

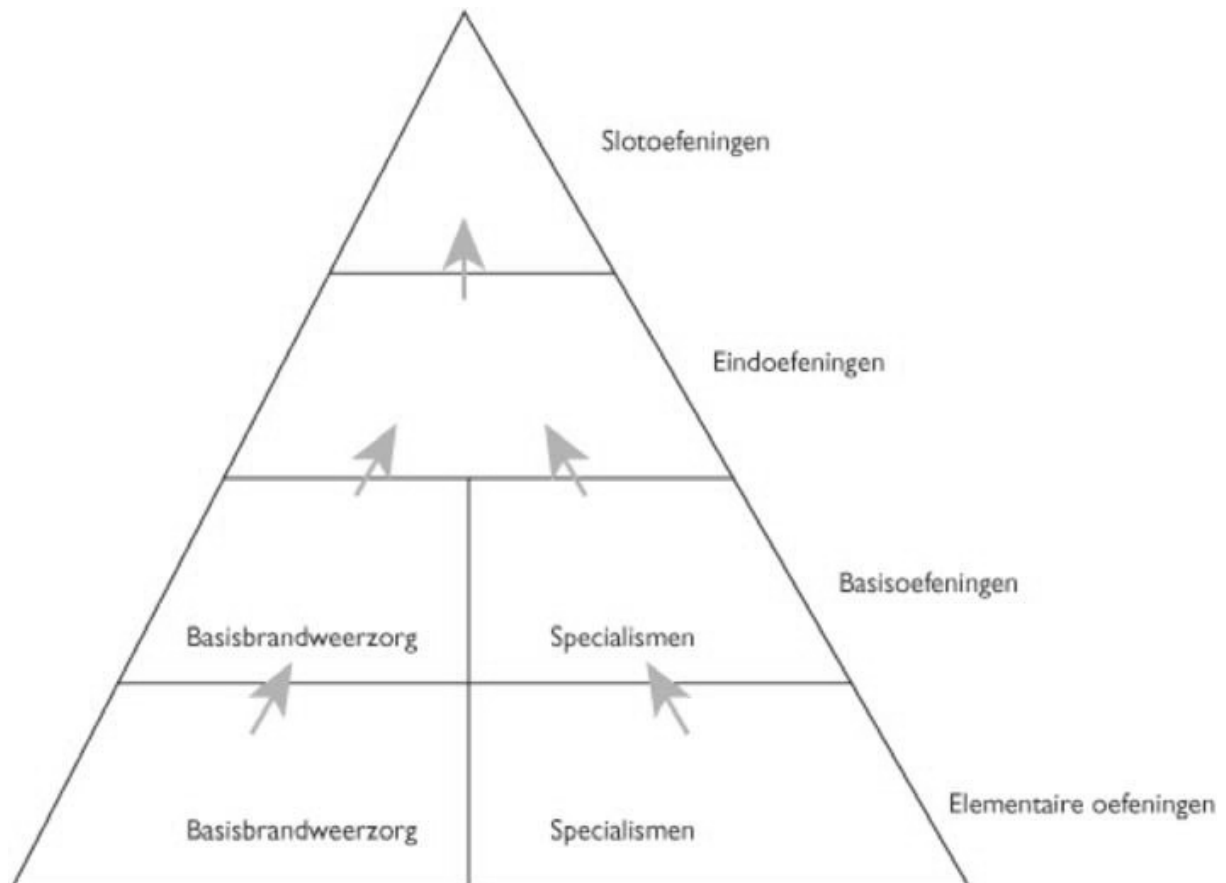
Takenpakket vaststellen

Aan de hand van de taken van het korps (basisbrandweezorg en eventuele specialismen) worden de bijbehorende oefenkaarten uit de leidraad geselecteerd. Aan de hand van de kaarten wordt de gewenste oefenfrequentie van de kaart en de tijdsduur (standaard 2 uur per kaart) gedestilleerd. Gesommeerd geeft dit de totaal benodigde oefentijd.

Oefenkaarten vaststellen

Voor de oefencyclus worden per functie de in die cyclus uit te voeren oefenkaarten vastgesteld. De oefenkaarten zijn er voor drie soorten oefeningen:

- Elementaire oefening: individueel of voor tweetallen;
- Basis oefening: voor de ploegen (meestal TS);
- Eind oefening: minimaal twee TS;
- Slot oefening: in regionaal verband (hier zijn nog geen oefenkaarten voor).

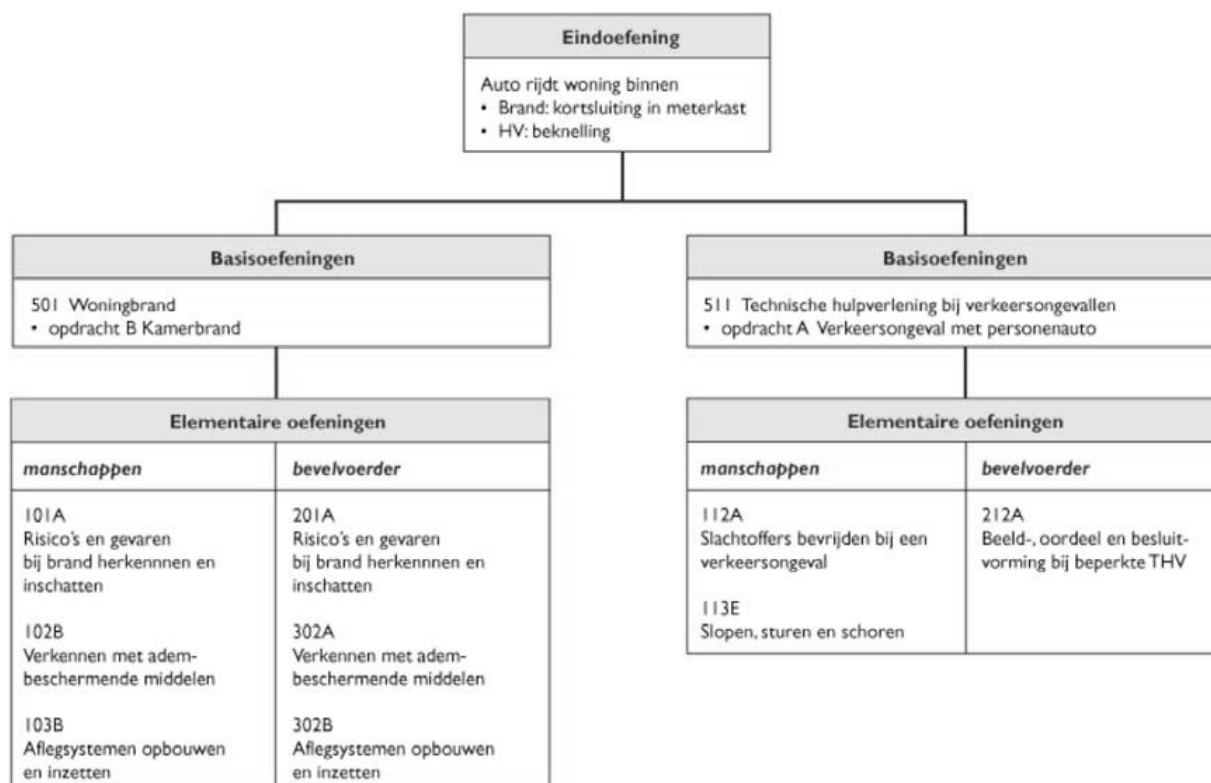

Planning

De duur van een cyclus is in principe een jaar. Hier kan gemotiveerd van worden afgeweken. In de cyclus worden in het geval van Helmond 4 blokken voor het beroepspersoneel en 3 blokken voor het vrijwillig personeel opgenomen:

- brandbestrijding;
- technische hulpverlening;
- specialisme A;
- specialisme B.

Binnen een blok kunnen activiteiten die los staan van het thema worden opgenomen, zolang het thema de rode draad is en de frequentie en oefentijd wordt gehaald. In de systematiek wordt er van achter naar voren gepland, dus vanaf een eindoefening terug naar de elementaire oefeningen. Het clusteren van oefenkaarten behoort tot de mogelijkheden.

Oefenen

Aan de hand van de planning bereidt de oefenleider zich voor op zijn taak. De oefenkaart geeft informatie over de uitvoering. Aanvullende voorbereiding kan noodzakelijk blijven (korte instructie vooraf, scenario/draaiboek opstellen, etc.).

Meten

Op basis van de criteria vermeld op de oefenkaart beoordeelt de oefenleider (of de aan de oefening toegevoegde beoordelaars) de prestaties van de deelnemers. Aan de criteria gesteld aan de oefening zal moeten worden voldaan.

Herhalen

Als deelnemers de aan de oefening gestelde criteria niet behalen zullen zij de oefening op een ander moment moeten inhalen.

Registreren

Uitrukken worden niet geregistreerd als oefening. Resultaten van wedstrijden worden wel geregistreerd indien deze voldoen aan de eisen die aan oefenen worden gesteld. Dit vereist een goede evaluatie en dus middelen als goed toepasbare formulieren met eenduidige criteria. Voor de oefenleider en de beoordelaars geldt dat op grond van hun inhoudelijke voorbereiding en bemoeienis met de oefening de behandelde oefenkaarten als zijnde "met goed gevolg deelgenomen" kunnen worden geregistreerd.

Analyseren

Na afronding van de oefencyclus wordt aan de hand van de oefenregistratie beoordeeld of het korps het taken pakket veilig en effectief kan uitvoeren en of individuele korpsleden kwalitatief en kwantitatief voldoende geoefend zijn. Als het kwaliteitsniveau te laag is moet meer worden geoefend. De oefenfrequentie kan per eenheid (kazerne, etc.) worden aangepast. De uitkomsten van de analyse vormen de input voor de volgende oefencyclus. Noodzakelijke aanpassing in oefenkaarten, planning etc. moeten worden doorgevoerd waarmee aan het cyclus karakter van oefenen gestalte wordt gegeven.

5. Consequenties brandweer Helmond

Invoeren van de leidraad verlangt aanpassingen in de werkwijze, organisatie en tijdsbesteding van de brandweer. In het vervolg van deze nota worden de verschillende gevolgen uiteengezet.

Brandweer Helmond moet zich voorbereiden op de volgende taken.

Basisbrandweezorg

- * brandbestrijding;
- * beperkte technische hulpverlening;
- * beperkte ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen;
- * ondersteuning bij inzet waterongevallen.

Specialismen

- * specialistische brandbestrijding
 - a. natuurbrand
 - b. vloeistofbrand
 - c. scheepsbrand
 - d. treinbrand
- * complexe technische hulpverlening
 - a. vrachtwagen op zijn kant
 - b. bus op zijn kant
 - c. auto op de kop ingeklemd
 - d. spoorwegongeval
 - e. beknelling machine
 - f. beknelling onder last
 - g. instorting
- * ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen
- * bestrijden van waterongevallen

De specialismen ongevalsbestrijding gevaarlijke stoffen en bestrijden van waterongevallen (van toepassing voor de beroepsbezetting) vormen geen apart oefenblok maar worden verspreid over de oefencyclus gepland. Op deze wijze kan dus voor de beroepsbezetting met vier oefenblokken worden volstaan.

Brandweer Helmond maakt voor de repressieve inzet gebruik van vrijwillig personeel en personeel in beroepsdienst. Het personeel in beroepsdienst valt te onderscheiden in 24-uursdienst, combifunctionarissen, officieren. De vrijwilligers (officieren, bevelvoerders en manschappen) verdeeld in hen die zijn aangesloten bij post Centrum of aangesloten bij post Brandevoort. Dit onderscheid is van belang omdat er conform de oefenfilosofie wordt gedifferentieerd naar functie. Een en ander leidt ertoe dat er in de oefenplanning rekening wordt gehouden: 24-uurs dienst (d.i. inclusief combi-functionarissen), vrijwillig centrum en vrijwillig Brandevoort. Dit gebeurt op basis van de taken die de verschillende functionarissen repressief moeten kunnen vervullen.

5.1 Oefenuren kwantitatief leidraad oefenen

Bij verschillende functies horen verschillende taken. In de onderstaande tabel is de relatie tussen functie en te verrichten taken opgenomen. In bijlage 1 valt als gevolg van deze verdeling op te maken welke oefenkaarten door welke functionaris moeten worden beoefend.

Functionaris	Taak	Manschap TS	HBT HV	HBT hoogwerker	Chauffeur TS	Chauffeur HV	Chauffeur hoogwerker	Bevelvoerder TS	Duiker	Gaspakdrager	OVD	Regionale schuim unit	Duikploegleider	Chauffeur ladder	Werken met spec.bak	HBT ladder
Manschap 24-uursdienst		X	X	X	X	X	X		X	X		X	X ³		X	
Combifunctionaris		X	X	X ⁴	X ⁴	X ⁴	X ⁴									
Manschap vrijwillig		X			X ¹											
Manschap vrijwillig Brandevoort		X			X ¹									X		X
Bevelvoerder 24-uursdienst								X								
Bevelvoerder vrijwillig		X ⁵			X ¹			X								
OVD beroeps											X					
OVD vrijwillig					X ¹			X ²			X					

X¹ = Indien aangesteld als chauffeur tankautospuit.

X² = Omdat vrijwillige OVD-en in de positie kunnen verkeren als bevelvoerder op te moeten stappen op een tankautospuit. Zullen zij tevens als bevelvoerder deelnemen aan het regionale bijscholingsprogramma. Verder geldt dat indien zij als oefenleider/beoordelaar optreden de door hen behandelde oefenkaarten voor hen als zijnde “met goed gevolg deelgenomen” worden geregistreerd. **X³** = Indien aangesteld als duikploegleider.

X⁴ = De combifunctionaris moet geoefend worden in de taak van manschap op de tankautospuit en hoofdbrandwacht op het hulpverleningsvoertuig. Het is echter mogelijk dat hij tevens aantoonbaar voldoet aan de opleidings- en oefeneis die behoren bij hoofdbrandwacht op de hoogwerker, chauffeur op de tankautospuit, chauffeur op het hulpverleningsvoertuig en chauffeur op de hoogwerker. Bijvoorbeeld door een aanstelling hiervoor bij een ander korps. In dat geval kan deze combifunctionaris voor deze taak worden ingezet. Met andere woorden: waar bij de combifunctionaris in de tabel een **X** staat moet hij middels de oefenplanning van Helmond worden geoefend. Waar een **X⁴** mag hij worden ingezet, rekening houdend met de eis van aantoonbare opleiding en geoefendheid.

X⁵ = Vrijwillige bevelvoerders kunnen ook ingezet worden als manschap. Daarom zullen zij ook aan de oefenkaarten voor manschappen moeten deelnemen. Indien zij als oefenleider/beoordelaar optreden worden de door hen behandelde oefenkaarten voor hen als zijnde “met goed gevolg deelgenomen” geregistreerd. In geval elementaire handelingen zullen zij de handeling dan minimaal 1 maal moeten hebben voorgedaan.

Zie bijlage 1 voor de relatie tussen functionaris en te beoefenen oefenkaarten

De organisatie van brandweer Helmond is zodanig dat 24-uurs dienst en vrijwillig personeel geregeld apart zullen optreden. Het is echter beslist niet uitgesloten dat zij bijvoorbeeld wel gezamenlijk zullen worden ingezet. Daarom zullen de eindoefeningen in principe een gezamenlijk inzet van vrijwillig en personeel van de 24-uurs dienst vormen, c.q in samenwerking met de korpsen in de brandweerkring Peelland.

5.2 Duur oefencyclus

Leidend bij de bepaling van de lengte van de cyclus is het aantal benodigde oefenmomenten (of eigenlijk oefenkaarten) van de vrijwilligers gerelateerd aan het aantal oefengelegenheden dat zij op jaarbasis hebben. Het beroepspersoneel heeft nl. over het algemeen meer oefenmomenten maar ook meer gelegenheid tot oefenen. Voor de vrijwilligers zal gewerkt worden met een cyclus van anderhalf jaar. Hier zijn twee redenen voor. Enerzijds zou, t.g.v. het aantal te behandelen oefenkaarten versus het aantal lesavonden (in principe maximaal 1 per week) een cyclus van een jaar betekenen dat er onvoldoende gelegenheid is voor

herhalingslessen of tussentijdse extra lessen, zoals thematische lessen. Anderzijds wil brandweer Helmond voor de eindoefening samenwerken met de brandweren van de kring Peelland (Gemert-Bakel, Laarbeek, Deurne, Asten, Someren). Omdat deze vrijwillige korpsen, i.t.t. de vrijwilligers van brandweer Helmond, zich ook moeten bekwamen in specialisaties, hebben deze korpsen aan een cyclus van een jaar niet voldoende en zou zo dus niet kunnen worden samengewerkt bij de eindoefeningen. Ook de 24-uurs dienst zal in een cyclus met een duur van anderhalf jaar gaan oefenen. Een cyclus van een jaar biedt in combinatie met het aantal vereiste oefenmomenten nl. geen ruimte meer voor herhalingslessen, opleidingen, vergaderingen en dergelijke.

Het oefenprogramma voor de vrijwilligers en het beroepspersoneel van Helmond moet op elkaar worden afgestemd zodat daar waar nodig en mogelijk samen kan worden geoefend.

6. Realistisch oefenen

Het is op zijn minst wenselijk dat oefeningen zo goed mogelijk aansluiten bij de werkelijkheid. De realiteit moet zoveel mogelijk worden benaderd. MinBZK hanteert, met betrekking tot **brandbestrijding/de binnenaanval**, een richtlijn van minimaal twee volledige dagen per jaar realistisch oefenen. De Inspectie Openbare Orde en Veiligheid (IOOV, ressorterend onder hetzelfde ministerie) bevestigt in haar rapport “vakbekwaamheid brandweer” deze aanbeveling. Ieder half jaar zou minimaal één dag realistisch moeten worden geoefend. Deze richtlijn wordt door brandweer Helmond overgenomen.

Als wordt deelgenomen aan de complete 5 jarige oefencyclus van het regionale bijscholingsprogramma (d.i. inclusief deelname aan de realistische training in Engeland of Zweden) wordt tegemoet gekomen aan de bovengenoemde aanbeveling. De ratio hierachter is dat een week (c.q. twee weken) aaneengesloten oefenen op een centrum voor realistisch oefenen voldoende leermomenten en ervaring oplevert om te kunnen verdelen over vijf jaar. Deze methodiek is door IOOV erkend als best practice op dit gebied.

7. Bijscholingsprogramma Regionale brandweer Zuidoost-Brabant

Brandweer Helmond neemt deel aan het bijscholingsprogramma van de regio, een programma dat een tijdsbesteding van 2 dagen op jaarbasis bedraagt. Conform de algemene richtlijnen van dit programma kan 50% van de tijdsbesteding worden aangemerkt als oefenmoment volgens de leidraad. Per deelnemer moet per jaar worden bepaald om welke oefenkaarten het gaat. Vanaf 2007 zijn de leerdoelen behorende bij Veilig Repressief optreden (VRO) ten behoeve van bevelvoerders verwerkt in het regionale bijscholingsprogramma. Al het repressief personeel met een functie als brandwacht, bevelvoerder of officier van dienst neemt deel aan het bijscholingsprogramma.

Omdat de vrijwillige officieren van dienst ook als bevelvoerder op kunnen stappen zullen zij zowel als bevelvoerder als officier van dienst deelnemen aan het bijscholingsprogramma, het programma voorziet in deze mogelijkheid. Officieren van dienst die niet als bevelvoerder zullen worden ingezet (i.c. officieren in beroepsdienst) zullen enkel als officier van dienst deelnemen aan het programma.

Personeel dat in beroepsdienst in Helmond als manschap optreedt en als vrijwilliger in Helmond als bevelvoerder, neemt als manschap en als bevelvoerder deel aan het regionale bijscholingsprogramma.

8. Oefencoördinatie/-leiding

8.1 Oefencoördinatie

Onder **oefencoördinatie** wordt verstaan de dagelijkse verantwoordelijkheid voor het oefenen. Dit valt, niet limitatief, uiteen in:

- het opstellen van het oefenprogramma en werkvorm en bijbehorende planning;
- het verzamelen en verwerken van de oefenregistratie en evaluatie;
- het (doen) evalueren van het totale oefenprogramma;
- het bewaken van de implementatie van de uitkomsten van de evaluatie;
- het verzorgen van de oefenfaciliteiten;
- het bewaken van de kwaliteit van de oefeningen;
- optreden als contactpunt voor de regionale brandweer m.b.t. oefenen;
- (dien) toepassen van de uitgangspunten van de leidraad oefenen;

Voor zowel het vrijwillig als het beroepspersoneel is er een apart oefenprogramma en een oefencoördinator*functie*. Deze laatste functie kan wel in één functionaris zijn verenigd. De oefencoördinator verricht zijn werkzaamheden in overleg met het *afdelingsmanager parate dienst* als het gaat om de parate dienst en met de *officier vrijwilligers* als het gaat om de vrijwillige brandweer.

8.2 Oefenleiding

De oefenleiding bestaat uit de oefenleider die samen met anderen de oefening voorbereidt, organiseert, uitzet en beoordeelt. De uitgebreide taakbeschrijving is opgenomen in de leidraad oefenen. Ondanks een gemeenschappelijke inspanning is hij belast met de leiding over de oefening en verantwoordelijk voor:

- De organisatie van de oefening:
 - vaststellen van scenario a.d.h.v. de oefendoelen van de (te behandelen) oefenkaarten;
 - borgen van veiligheid tijdens de oefening door evaluatie van de risico's en (laten) nemen van de noodzakelijke maatregelen;
 - opstellen draaiboek;
 - vaststellen te beoordelen punten
 - gekoppeld aan functie (manschap/bevelvoerder/OVD);
 - gerelateerd aan oefendoelen.
- Uitzetten van de enscenering;
- Verzorgen (via de oefencoördinator) van oefenfaciliteiten;
- Uitvoering van/leiding aan de oefening:
 - verzorgen van briefing;
 - leiding geven aan oefening (met oefenstaf).
- Evaluatie van de oefening:
 - evalueren met deelnemers;
 - evaluatie aanleveren aan oefencoördinator.
- Opruimen na de oefening.

De oefenkaart beschrijft het vereiste niveau van oefenleider en de beoordelaar.

8.3 Oefencoördinatie en oefenleiding kwantitatief

Niet enkel met het oefenen zelf, maar ook met de voorbereiding en de begeleiding van zowel de oefencyclus (oefencoördinator) als de oefeningen (oefenleiding) is tijd gemoeid.

	Formatie
Oefencoördinator 24-uursdienst	0,25 fte
Oefencoördinator vrijwilligers	0,25 fte
Oefenleider 24-uursdienst	0,35 fte
Oefenleider vrijwillig	343 uur

De oefenleiding voor de vrijwilligers wordt door vrijwillige ploeg verzorgd. Dit betekent dat hier geen beroepsformatie voor wordt aangetrokken maar dat de hiermee gemoeide uren worden vergoed middels het vergoedingstelsel van de vrijwillige brandweer. De oefenleiding bij het beroepspersoneel wordt verzorgd door de dienstdoende ploeg.

Bij het bepalen van de formatie welke gemoeid is met de oefenleiding wordt per oefening (=oefenmoment=oefenkaart) uitgegaan van:

- 3 uur voorbereiding;
- 2½ uur begeleiding per oefenkaart;
- 1½ evaluatie;
- 67 oefenmomenten voor de beroepsbemanning;
- 49 oefenmomenten voor de vrijwilligers.

Indien voor de voorbereiding van de oefening minder tijd beschikbaar is zal de belasting hiervan moeten worden ondergebracht bij de oefencoördinator waardoor de capaciteit zal moeten worden aangepast.

8.4 Opleidingen

Opleidingen worden beschreven in het opleidingbeleidsplan van brandweer Helmond.

9. Fysieke vaardigheden

Het op peil houden van de fysieke vaardigheid is een verantwoordelijkheid die bij de individuele werknemer hoort. Ter toetsing hiervan wordt iedere medewerker met een repressieve functie periodiek medisch gekeurd aan de hand van normen die zijn opgesteld door de arbo-dienst waar brandweer Helmond bij is aangesloten. Aanvullend wordt iedere medewerker die de functie van duiker vervult in ieder geval jaarlijks hiervoor gekeurd. Voor het op peil houden van de conditie is in het rooster van de beroepsbezetting op werkdagen tijd opgenomen. Hiervoor maken zij gebruik van de fitnessapparatuur en sporthal in de kazerne aan de Deurneseweg. Voor het vrijwillig personeel bestaat eveneens de gelegenheid om gebruik te maken van deze faciliteiten. Eén maal per week bestaat voor hen de gelegenheid dit te doen onder leiding van een instructeur/instructrice.